

Boglár Lajos

1976

(Kertási Kovács Lajos)

Az elmúlt év elején Budapesten megismerkedtem Dr. Boglár Lajos etnografussal, a Néprajzi Múzeum nemzetközi osztályának vezetőjével. Az ismeretségből igen hamar meleg és őszinte barátság alakult ki. Az emberi vonzódáson túl a közös érdeklődési kör is összekapcsolt bennünket.

Boglár Lajos, vagy ahogy én nevezem Luis — született brazil. Édesapja ugyanis a két világháború között hivatásos diplomataként magyar konzul volt Sao Paulóban, amikor Luis született. A brazil törvények szerint tehát — brazil. Meg is jegyeztem egyszer:

— Luis, te „brazilabb” brazil vagy mint én. Még köztársasági elnök, vagy tengeralfattjáró-parancsnok is lehetsz Braziliában. Én pedig újságárus standot se kaphatok, mert csak „naturalizált” (honosított) brazil vagyok!

Luis tizenkétéves koráig élt Braziliában. Ott végezte az elemi iskolát és kezdte a középiskolát. A negyvenes évek elején, akkor került Budapestre, amikor Magyarország belépett a háboruba, megszakadt a diplomáciai kapcsolat Braziliával és a magyar diplomatákat, a követtel, ifju Horthy Miklóssal együtt hazarendelték. Luis tehát otthon fejezte be a középiskolát, s végezte el az egyetemet. Néprajzból doktorált. S egészen természetes, hogy a fiatal néprajzos érdeklődése az indiánok felé fordult, hisz gyerekkorában a santosi tengerparton indián gyerekekkel játszott — indiánosdit.

Boglár Luis ma a nemzetközileg legelismertebb indianisták egyike. 1957-ben tért vissza először Dél-Amerikába. A braziliai Mato Grossóban élő nambiquara indiánok között hónapokat töltött. Expedíciójáról — a tudományos értekezések mellett — egy kitűnő könyvet írt „Trópusi indiánok között” címmel. A hatvanas évek második felében két expedíciót szervezett a venezuelai piaroa indiánokhoz.

amag. m.
világ, 1976
márc. 21.

Expedícióján fontos dokumentum-filmeket készített.
Az első film az indiánok ősi életformáját örökítette meg; a második civilizáció nyomán a törzs dekadenciáját, felbomlását, az ősi indián kultúra drámai pusztulását mutatja be.

Az elmúlt októberben, amikor Budapesten voltam, Boglár Luis kalauzolt a Néprajzi Múzeum új otthonában. A Királyi Várba átköltözött Nemzeti Galéria palotájában van most a Néprajzi Múzeum; ebben a pompás épületben a Kuria működött a két háború között.

A nemzetközi osztály gazdag anyagát Luis rendezte, munkatársaival. Biró Lajos a nagy magyar tudós és utazó jóvoltából páratlan a Néprajzi Múzeum új-guineai gyűjteménye. Luis pedig dél-amerikai expedíciói során gyűjtött össze sokezer indián tárgyat.

Ebben az évben ismét a venezuelai indiánok közé szervez expedíciót Boglár Lajos. Majd az új-guineai pápuákat tanulmányozza fél évig. A két expedíció előtt itt találkoztunk — Londonban.

A pesti Néprajzi Múzeum, írói munkásságom, Luishoz fűződő barátságom révén egy kicsit — személyes intézménnyé lett. Ugy megyek oda, mintha haza járnék.

Az a régi kisgimnazista, aki évtizedekkel ezelőtt táguló szemmel csodálkozott rá az egyiptomi mumiára, az afrikai, oceániai táncmaszkokra és totemekre, aligha sejtette, hogy akkora kerülővel — ennyire ide talál!

(London)

